

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. július 2.
(OR. en)

10178/19

ECOFIN 636
UEM 236
SOC 487
EMPL 376
COMPET 514
ENV 607
EDUC 320
RECH 353
ENER 357
JAI 717
FSTR 136
REGIO 172

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9951/19 - COM(2019) 525 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Szlovákia 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2019. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2019) 525 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Szlovákia 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2019. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérét. Az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Szlovákiát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyott. A Tanács 2019. április 9-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást³ (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlás), amely öt ajánlást fogalmaz meg az euroövezetre vonatkozóan (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó ajánlások).
- (2) Mivel Szlovákia pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Szlovákiának gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlást, melyet az alábbi 2–4. ajánlás tükröz. Ezen belül is, a korrupció leküzdésére és az igazságügyi rendszer javítására irányuló intézkedések segítenek majd teljesíteni az intézmények minőségére vonatkozó első euroövezeti ajánlást, míg a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikának a meghatározott területekre való összpontosítása segíti majd a beruházások támogatására vonatkozó második euroövezeti ajánlás teljesítését, végül pedig a készségek fejlesztését célzó intézkedések hozzá fognak járulni a munkaerőpiac működésére vonatkozó harmadik euroövezeti ajánlás teljesítéséhez.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

³ HL C 136., 2019.4.12., 1. o.

- (3) A Szlovákiára vonatkozó 2019. évi országjelentést 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások⁴ végrehajtása terén Szlovákia által elért eredményeket, az előző években elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Szlovákia által elért eredményeket.
- (4) Szlovákia 2019. április 25-én benyújtotta 2019. évi nemzeti reformprogramját és 2019. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (5) Az európai strukturális és beruházási alapoknak (esb-alapok) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.

⁴ HL C 320., 2018.9.10., 107. o.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (6) Szlovákia jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. A kormány a 2019. évi stabilitási programjában arra számít, hogy az államháztartási egyenleg javulni fog, és a bruttó hazai termék (GDP) 0,7 %-ának megfelelő 2018. évi hiányról 2019-re egyensúlyi költségvetésre javul, és egészen 2022-ig egyensúlyban is marad. Az újraszámított strukturális egyenleg⁶ alapján Szlovákia a középtávú költségvetési célját – amelyet a 2019-ben a GDP 0,5 %-át kitevő strukturális hiányról 2020-tól a GDP 1 %-át kitevő strukturális hiányra változtattak – a tervek szerint 2020-ban eléri. A 2019. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság-ráta a 2019-es 47,5 %-ról 2022-re várhatóan fokozatosan 44,4 %-ra csökken. Az említett költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor a 2019-től kezdődő időszakra kitűzött hiánycélok elérésének támogatásához szükséges intézkedések nincsenek teljeskörűen kidolgozva. A költségvetés tartalmaz egy nem részletezett, költségvetési tartaléknak nevezett (a GDP 0,7 %-ának megfelelő mértékű) kiadási kategóriát, amely csökkenti a költségvetés végrehajtásának kiszámíthatóságát.
- (7) A Tanács 2018. július 13-i ajánlása szerint Szlovákiának biztosítania kell, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások⁷ nominális növekedési rátája 2019-ben ne haladja meg a 4,1 %-ot, ami a GDP 0,5 %-át kitevő éves strukturális kiigazításnak felel meg. Tekintettel a Bizottság 2018. őszi előrejelzésére, amely szerint 2019-ben Szlovákia közelebb kerül a középtávú célhoz, valamint az előírt kiigazítás be nem fagyasztására vonatkozó szabályokkal összhangban, a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája nem haladhatja meg a 4,6 %-ot, ami 0,3 %-os éves strukturális kiigazításnak felel meg 2019-ben. A Bizottság 2019. évi tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy 2018-at és 2019-et együttesen számítva jelentős lesz az eltérés a javasolt költségvetési kiigazítástól.

⁶ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

⁷ A nettó elsődleges államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkiadások, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint az álláskeresői járadékokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás meghatározása négyéves időszakra való simítással történt. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevételnövelést figyelembe veszik, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósítják.

- (8) 2020-ban Szlovákia várhatóan eléri a középtávú költségvetési célját. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján – változatlan szakpolitikát feltételezve – ez összhangban van a nettó elsődleges államháztartási kiadások legfeljebb 4,6 %-os nominális növekedésével, ami GDP-arányosan 0,3 %-os strukturális kiigazításnak felel meg. A Bizottság 2019. évi tavaszi előrejelzése alapján – változatlan szakpolitikát feltételezve – fennáll a kockázata annak, hogy 2019-et és 2020-at együttesen számítva jelentős lesz az eltérés az előírt követelménytől. Az előrejelzés szerint Szlovákia 2019-ben és 2020-ban meg fog felelni az adósságszabálynak. A Tanács összességében úgy véli, hogy 2019-től kezdődően meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében.

- (9) Szlovákia államháztartása hosszú távon közepes mértékű fenntarthatósági kockázatokkal szembesül. A Bizottság 2018. évi költségvetési fenntarthatósági jelentése szerint a szakpolitika változatlanságát feltételező forgatókönyvhöz képest a strukturális elsődleges egyenlegben a GDP 2,5 százalékpontos kumulált javulására lenne szükség a GDP-arányos adósságráta hosszú távon történő stabilizálásához. Ennek oka a nyugdíjkiadások és az egészségügyi kiadások előre jelzett növekedése, amely megemeli az idősödő társadalom költségeit (együttesen a GDP 1,8 százalékpontjának megfelelő mértékben). Mivel Szlovákiában a születési ráták alacsonyak, ugyanakkor a várható élettartam vélhetően tovább nő, az időskori függőségi ráta (amely az idős emberek számát viszonyítja a gazdaságilag aktív népességhez, azaz a népességnek a dolgozó vagy képzésben részt vevő részéhez) az előrejelzések szerint 2060-ra majdnem a háromszorosára fog nőni. És míg 2016-ban minden tíz foglalkoztatottra csak körülbelül három, 65 év feletti inaktív személy jutott, az előrejelzések szerint 2060-ra ez az arány már hétnél is több lesz minden tíz foglalkoztatottra vetítve (gazdasági időskorú függőségi ráta). A nyugdíjkorhatár várható élettartamhoz való automatikus hozzáigazításának a bevezetése fokozatosan javította a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát. Ezt a generációk közötti méltányosságot és a hosszú távú fenntarthatóságot biztosító fontos eszköznek tekintették. A nyugdíjrendszerek hosszú távú költségvetési fenntarthatóságával kapcsolatos aggodalmak erősödtek azt követően, hogy a parlament 2019. március 28-án alkotmánymódosítást fogadott el, amely felső nyugdíjkorhatárt vezet be (64 év a férfiak és a gyermektelen nők esetében, az első három gyermek tekintetében gyermekenként fél év kedvezménnyel a gyermekes nők esetében), ami maga után vonja azt, hogy a felső nyugdíjkorhatár elérése után már nem fogják alkalmazni a várható élettartamtól függő automatikus kiigazításokat. A szlovák költségvetési tanács szerint a bevezetett felső nyugdíjkorhatár a GDP 1,6 %-ának megfelelő mértékű további kiadásnövekedést eredményez, ami azt jelenti, hogy ezek a kiadások a 2016. évi 8,6 %-ról 2070-re 11,4 %-ra nőnek az idősödésről szóló 2018. évi jelentésben előre jelzett 9,8 % helyett. Ez jelentősen növelni fogja a fenntarthatósági kockázatokat. Ellensúlyozó intézkedéseket mindeddig nem terjesztettek elő, az időskori jövedelemre és a szegénységre gyakorolt hatást pedig nem számszerűsítették.

- (10) Az adókijátszás elleni küzdelem terén elért némi előrelépés ellenére az adózási fegyelem továbbra is kihívást jelent, és a héaszabályoknak való megfelelés tekintetében az uniós átlag kétszeresét meghaladó hiányosságot tapasztaltak 2016-ban. Jóllehet a harmadik cselekvési tervben előirányzott intézkedések várhatóan pozitív eredményekkel járnak majd, egyes intézkedések végrehajtása még nem történt meg. Például az elektronikus adóbevallások bevezetése valószínűleg csökkenti az adófizetők adminisztratív terheit, de amennyiben nem sikerül az összes tervezett intézkedést bevezetni, fennáll a veszélye annak, hogy csökken az összesített hatás. Ezzel egyidejűleg a szakpolitikai intézkedések strukturált kerete segíthet megelőzni az adószabályok gyakori módosításait, és ösztönözheti a szabályok egyszerűsítését. Végezetül más tagállamokhoz viszonyítva Szlovákia nem használja ki kellőképpen a környezetvédelmi adók és az ingatlanadók bevételi potenciálját.
- (11) Folytatódik a munkaerőpiac pozitív fejlődése, amit a növekvő foglalkoztatás és a munkanélküliség minden eddiginél alacsonyabb szintje jellemez. Jelentős előrelépés történt a tartósan munkanélküli személyekre vonatkozó cselekvési terv végrehajtása terén, amely segített abban, hogy a tartósan munkanélküli személyek száma két év alatt harmadával csökkent. Mindazonáltal a tartós munkanélküliségi ráta továbbra is az uniós átlag felett van, ami elsősorban az alacsony képzettségű személyeket, a fiatalokat és a romákat érinti. A csökkenő munkanélküliségi ráták ellenpontjaként egyre nagyobb gondot okoz a szakemberhiány. A munkaerőpiacon továbbra is markáns regionális különbségek mutatkoznak: a magasabb munkanélküliség Kelet-Szlovákia három régiójában összpontosul, míg a munkaerőhiány az ország nyugati részére koncentrálódik. A munkáltatók és a szakszervezetek aktívabb szerepvállalása érdekében folyamatos kapacitásépítésre van szükség.

- (12) A foglalkoztathatóság javítását célzó szakpolitikai intézkedések köre és hatékonysága korlátozott. A képzési és átképzési programokat megerősítették, de azok még mindig elégtelenek, és nem teljes mértékben a tartósan munkanélküliekre és a hátrányos helyzetű csoportokra irányulnak. Az oktatási rendszer nem járul hozzá kellőképpen a társadalmi-gazdasági fejlődéshez, és minden szinten alulfinanszírozott. Sürgető kihívást jelent az oktatási eredmények rossz minősége, a romáknak az inkluzív többségi oktatásban való, már a kora gyermekkortól biztosított részvétele, valamint a társadalmilag és gazdaságilag hátrányos helyzetű tanulók oktatásba és képzésbe történő hatékony integrációja (tekintettel a korai iskolaelhagyók növekvő számára). Az oktatási eredmények és az alapkészségek szintje a nemzetközi mérce szerint továbbra is gyenge, és nagyban függ a diákok társadalmi-gazdasági hátterétől. Kihívást jelent annak biztosítása, hogy a szlovák lakosság jobban fel legyen vértézve a változó gazdasági és társadalmi körülmények között szükséges készségekkel. A bérek 2020-ig történő fokozatos emelése ellenére a tanári pálya továbbra sem vonzó, és ezen a területen egyre nagyobb gondot jelent a munkaerőhiány. Emellett problémát jelent a tanárok számára nyújtott alapképzés minősége és relevanciája, valamint az, hogy korlátozottak a tanárok szakmai továbbképzését szolgáló lehetőségek. Az oktatási egyenlőség és az inkluzív oktatás előmozdítására irányuló jelenlegi intézkedések mindezekig nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, és nem sikerült tényleges előrelépést elérni a roma tanulók szegregációjának megszüntetése terén. A kormány elfogadta „Az oktatás és a nevelés nemzeti reformtervét” (2018–27) és az első cselekvési tervet (2018–19) (az előzetes költségvetéssel együtt), továbbá a felsőoktatás minőségbiztosításáról szóló új jogszabályt. Alapvető fontosságú, hogy ezeket az intézkedéseket eredményesen végrehajtsák és nyomon kövessék annak megállapítása érdekében, hogy hozzák-e a várt eredményeket.
- (13) A nők alacsony foglalkoztatási rátája azt a tényt tükrözi, hogy a hosszú szülői szabadságot ritkán veszik igénybe a férfiak, ezt pedig csak tovább súlyosbítja az, hogy korlátozott a megfizethető gyermekgondozási és tartós ápolás-gondozási létesítményekhez való hozzáférés, és ezek eleve nem állnak rendelkezésre kellő számban. Különösen alacsony a gyermekgondozási létesítményekbe járó, háromévesnél fiatalabb gyermekek száma. A kormány új határozatot fogadott el a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való, 5 éves kortól kezdve kötelező részvételről, mely 2020-tól lesz hatályos. Ugyanakkor további beruházásokra van szükség, és ösztönözni kell a bölcsődei és óvodai létesítményekbe járást.

- (14) Bár a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya az uniós átlag alatt van, egyes dél- és kelet-szlovákiai körzetekben ez az arány lényegesen magasabb. Jelentős szűk keresztmetszet áll fenn a magas színvonalú és inkluzív oktatáshoz való hozzáférés terén, ahol a regionális különbségek a korai iskolaelhagyók különösen magas arányaiban nyilvánulnak meg. Más szűk keresztmetszetek a hátrányos helyzetű csoportok, különösen a romák, valamint a fogyatékkal élők és a hajléktalan, illetve a lakhatásból kirekesztett személyeknek az egészségügyi ellátáshoz, a tartós ápolás-gondozáshoz, a szociális lakhatáshoz és más alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférését érintik. Az integrált megközelítés elengedhetetlen e csoportok társadalmi integrációjának elősegítéséhez.
- (15) Az egészségügyi rendszer költséghatékonyságának javítására irányuló reformok egyre nagyobb lendületet kapnak, de a végrehajtás foka eltérő a különböző ellátási területeken. Az egészségügyi kiadások felülvizsgálatának céljával végrehajtott szakpolitikai intézkedések pozitív eredményeket hoztak, főleg a gyógyszerek és az orvostechikai eszközök vonatkozásában végrehajtott költségmegszorítási intézkedéseknek köszönhetően. Mindazonáltal az erőforrásoknak az ellátási területek közötti, stratégiai szintű átcsoportosításával még mindig van lehetőség a hatékonyság növelésére és jobb ár-érték arányt képviselő ellátás nyújtására. Az egészségügyi szolgáltatások nyújtása továbbra is túlzott mértékben a kórházakra van alapozva, amelyek a rendszeres adósságelengedések ellenére változatlanul eladósodnak, és nehezen tudják finanszírozni az ellátás hatékonyságának és minőségének javításához szükséges beruházásokat. Miközben az alapellátás erősítése kulcsfontosságú a kórházi szolgáltatások szükségtelen igénybevételének csökkentéséhez, a háziorvosok alacsony száma és az alapellátásban kínált szolgáltatások korlátozott köre akadályozza az egészségügyi rendszer hatékonyságának javítását. Tekintettel arra, hogy a kormány intézkedéseket kezdeményezett az egészségügyet sújtó munkaerőhiány kezelésére, fontos lesz, hogy ezeket az erőfeszítéseket egy olyan hosszabb távú stratégiába építse, amelynek célja, hogy fokozatosan decentralizálja a szolgáltatásokat az akut ellátástól, és megerősítse az alapellátást és a preventív szolgáltatásokat.

- (16) A széttagolt kutatási rendszer aláássa a közfinanszírozású kutatási és fejlesztési (K+F) beruházások hatékonyságát a tudományos kutatás minőségének javítása terén, és nem vonz magánfinanszírozást. A kutatási és innovációs politikát hátráltatja, hogy nem hatékony a minisztériumok és más szereplők közötti koordináció, ami fontos reformok késedelméhez és kudarcához vezet. A Szlovák Tudományos Akadémia nem megfelelően átgondolt átalakítási folyamata aggályokat vetett fel a működésének folytonosságával kapcsolatban, így végül az egész átalakítási folyamat összeomlott. A célzott intézkedések hiánya vagy kudarca, továbbá a kutatóintézetek korlátozott szerepvállalása és a korlátozott kutatási kapacitás mind hozzájárul ahhoz, hogy a magánszektor K+F kiadásai alacsonyak. Összességében véve a vállalati K+F szintje az egyik legalacsonyabb az Unióban, és az a közepes/csúcstechnológiai gyártásra összpontosít, ezt a területet pedig multinacionális cégek uralják. Lassan haladnak a tudástranszfer ösztönzésére, az ipari innovációs kapacitások megerősítésére, valamint az üzleti szféra és a tudományos körök közötti együttműködés javítására irányuló intézkedések.
- (17) Szlovákia termelékenységének növelése és a konvergenciafolyamat fenntartása érdekében a digitális és a közlekedési infrastruktúra, továbbá az energiahatékonyság terén számottevő beruházási erőfeszítésekre van szükség. Javítani kell a vezetékes széles sávú alaphálózatot és a 4G lefedettséget, valamint a szupergyors széles sávú rendszer elterjedését. Az energiahatékonyságba – különösen az építőipari ágazatban – és a környezettechnológiába való beruházás a zöld növekedés forrása lehet, és hozzá fog járulni a szűkös környezeti erőforrások megőrzéséhez. Ezenkívül a kevésbé fejlett régiók felzárkóztatása, valamint tudásalapúvá, versenyképesebbé és termelékenyebbé válásuk érdekében több stratégiai beruházásra van szükség az infrastrukturális hiányosságok pótlása és a közlekedési hálózatok fejlesztése céljából. Szlovákia lemaradásban van a transzeurópai közlekedési hálózat fő közúti és vasúti hálózatának kiépítése terén, például a Rajna-Duna folyosó tekintetében. A közlekedési hálózat gyengeségeit a meglévő állami és városi közlekedési hálózat összekapcsolásának, multimodalitásának és interoperabilitásának javításával, valamint a fenntartható közlekedési módok előmozdításával lehetne kezelni.

- (18) A jelentős adminisztratív és szabályozási terhek negatívan befolyásolhatják a beruházásokat és az innovációt, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) esetében. A kormányzati erőfeszítések ellenére az adminisztratív terhek nem csökkennek kellő mértékben, és a szlovák üzleti környezet nemzetközi összehasonlításban veszít a vonzerejéből. A szabályozás minősége és a kiszámíthatóság hiánya problémát jelent a vállalkozások számára. Ezeket a kihívásokat a Szlovákia által a jogalkotás minőségének javítására vonatkozóan kidolgozott stratégia (RIA2020) teljes körű alkalmazásával, valamint a jogalkotás minőségének javításával foglalkozó központnak és az államigazgatáson belüli analitikai kapacitásoknak a megerősítésével kell kezelni. A szellemi szabadfoglalkozások változatlanul erősen szabályozottak Szlovákiában. A szabályozás korlátozó jellege az ügyvédek, a szabadalmi ügyvivők, az építőmérnökök, az építészek, a könyvelők, az idegenvezetők és az ingatlanügynökök esetében meghaladja a súlyozott uniós átlagot.
- (19) A közbeszerzésekre vonatkozó jogi keretnek az eljárások egyszerűsítésére és a tranzakciós költségek csökkentésére irányuló átalakításával a kormány jelentősen átalakítja a közbeszerzési gyakorlatot. Üdvözlendő a professzionalizálódásra való összpontosítás, ugyanakkor ennek általános előnyei csak lassan jelentkeznek. A közintézmények iránti bizalmatlanság miatt az ajánlatkérő szervezeteknek több erőfeszítést kell tenniük annak érdekében, hogy visszaszerezzék a vállalkozások, a média és általában a nyilvánosság bizalmát. Ez akadályozza a nagyon is szükséges új gyakorlatok bevezetését. A jobb ár-érték arány elérése és a közbeszerzés stratégiai alkalmazásának javítása érdekében fokozni kell a minőségi kritériumok használatának előmozdítására irányuló erőfeszítéseket.
- (20) A szlovák közigazgatás továbbra is hiányosságokkal és szűk keresztmetszetekkel szembesül, amelyeket elsősorban a kormányhivatalok közötti nem hatékony együttműködés okoz. A kapacitások és a stratégiai tervezés hiánya, valamint az adminisztratív nehézségek hátráltatják az esb-alapok zökkenőmentes felhasználását. Ennek következtében Szlovákia 120 millió EUR-t veszített el a 2014 és 2020 közötti időszak keretéből, miközben a végső kedvezményezetteknek kifizetett összegek továbbra is alacsony mértékűek. Ezen túlmenően az esb-alapokból finanszírozott projektek nem megfelelő előkészítése késleltette a beruházásokat, és szoros határidőket eredményezett a közbeszerzési eljárásoknál, ami növeli a szabálytalanságok kockázatát.

- (21) A korrupció továbbra is kihívást jelent, és csak visszafogott eltökéltség mutatkozott a magas szinten elkövetett korrupciós ügyek kivizsgálása iránt. A korrupció elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseket a rendőrség és az ügyészség szintjén tapasztalható szervezeti és eljárási hiányosságok, valamint a visszaélést bejelentő személyek gyenge védelme hátráltatja. Az igazságügyi rendszer hatékonyságának – a függetlenségére is kiterjedő – javítása továbbra is kihívást jelent. Bár a hatékonyság és a minőség területén történt némi javulás, az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos aggályok továbbra is fennállnak, és az alkotmánybírók kinevezési eljárásának késedelme hatással lehet az igazságügyi rendszer működésére.
- (22) Az uniós alapoknak a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti az ajánlásokban megjelölt hiányosságok egy részének orvosolását, különösen a 2019. évi országjelentés D. mellékletében szereplő területeken. Ez lehetővé tenné Szlovákia számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető legoptimálisabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket is figyelembe véve. E beruházások sikerének egyik fontos tényezője az ezen alapok kezelését biztosító szlovák közigazgatási kapacitás megerősítése.
- (23) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a szlovák gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi stabilitási programot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Szlovákiának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak ezek Szlovákia fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája vonatkozásában képviselt jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintettel arra az igényre, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szintű szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (24) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi stabilitási programot, és véleményét⁸ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi,

⁸ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Szlovákia 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2020-ban teljesítse középtávú költségvetési célját. Biztosítsa az államháztartás, és különösen az egészségügyi és a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát.
2. Minden szinten javítsa az oktatás minőségét és inkluzív jellegét, valamint a munkaerőpiaci igényekkel összhangban támogassa a készségek fejlesztését. Javítsa a megfizethető és minőségi gyermekgondozáshoz és tartós ápolás-gondozáshoz való hozzáférést. Segítse elő a hátrányos helyzetű csoportok, különösen a romák integrációját.
3. A beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikát – a regionális egyenlőtlenségek figyelembevételével – összpontosítsa az egészségügyre, a kutatásra és innovációra, a közlekedésre és különösen annak fenntarthatóságára, a digitális infrastruktúrára, az energiahatékonyságra, a kkv-k versenyképességére, valamint a szociális lakhatásra. Növelje a minőségre és az életciklus-költségre vonatkozó kritériumok alkalmazását a közbeszerzési műveletek során.
4. Az igazságügyi rendszernek a bírói kinevezésekre is kiterjedő függetlenségét középpontba helyezve folytassa az igazságügyi rendszer hatékonyságának a javítását. Fokozza a korrupció felderítésére és büntetőeljárás alá vonására irányuló erőfeszítéseket, különösen a nagyszabású korrupciós ügyekben.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
